

Georgien

– Politiskt motiverade repressalier och våld mot oppositionella

Om rapporten

Denna rapport är skriven i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation \(2008\)](#). Den är en opartisk presentation av tillförlitlig och relevant landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänna förhållanden eller där Lifos expert är en källa, vilket i så fall anges. För att få en så fullständig bild som möjligt bör rapporten inte användas exklusivt som underlag i samband med avgörandet av ett enskilt ärende utan tillsammans med andra källor.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och Lifos har ingen avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Temarapport: Georgien**– Politiskt motiverade repressalier och våld mot oppositionella**

2017-05-30, version 1.0

Lifos – Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet

© Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2017

Omslagsbild: Wikimedia Commons

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1. English summary.....	4
2. Inledning	5
3. Georgien efter Sovjetunionens fall	6
3.1. Sjevardnadze, separatism och rosenrevolutionen.....	6
3.2. Saakasjvili Enade nationella rörelsen-kriget 2008	6
3.3. Regimskifte-Ivanisjvili-Georgian Dream.....	7
4. Reaktionen mot tidigare makthavare	9
4.1. Rättsliga efterspel	9
4.2. Förekomsten av politiskt motiverat våld, trakasserier eller diskriminering	11
4.2.1. Uppsägningar	11
4.2.2. Politiskt motiverat våld	12
4.2.3. Utsatthet för politiskt oppositionella.....	13
5. Lifos analys	15
Källförteckning	16

1. English summary

This thematic report is focused on the issue of to what extent the current Georgian administration is exercising political repression against the political opposition, in particular the part of the opposition associated with the former ruling party United National Movement (UNM), and former president Mikheil Saakashvili.

When the Saakashvili government came to power Georgia was a state in chaos. The agenda set forth by Saakashvili and his allies was to consolidate the nation building and eliminate the threats against the Georgian nation. Power ministries (Ministry of Interior, Ministry of Defense and Ministry of Justice) and other law enforcement agencies were given extraordinary powers and the administration was successful in battling organized crime, rampant corruption and Russian influence in internal politics.

As the Saakashvili regime started to undergo more and more public scrutiny for its repressive methods, and particularly after the devastating war with Russia in 2008, the government partly refocused its power structures in order to not only battle external threats, but also to consolidate power.

After winning the 2012 parliamentary elections, as well as the 2013 presidential elections, the new government formed under the umbrella of the Georgian Dream coalition wasted no time in demanding accountability from previous power players. Several high ranking UNM officials were arrested, tried and convicted for abuse of power, embezzlement, as well as for involvement in human rights-abuse scandals. Although the legitimacy of these trials might not necessarily be questioned on a general level, procedural deficiencies and a tendency of selective justices have been pointed out by the international community as well as by local NGOs.

The targets for the criminal charges were all top level representatives of the UNM government. Middle and low level officials were not affected to the same extent by the change in government, although many were removed from their positions within the central and local administration even if the positions were not formally political. In some cases, the termination of employment has been successfully challenged in court, but the winner-takes-it-all mentality still remains and rules in Georgian politics.

After 2012, the UNM and its offspring (the party split in two in January 2017) has been the main political opponent to the Georgian Dream government. In general, Lifos concludes, the political climate has been open, and the ability to conduct political activity as an opposition party has been satisfactory. On a few occasions, high ranking UNM representatives have been assaulted or harassed in connection to public events. As these incidents have not been thoroughly investigated, the motives largely remain unknown.

2. Inledning

Vid en genomgång av åberopade ansökningsskäl i asylärenden med ansökan under 2016 där den sökande var georgisk medborgare framkom tydligt att ett av de vanligast åberopade asylskälen var risken för att utsättas för frihetsberövande, våld eller andra utomrättsliga sanktioner från nuvarande myndigheter eller strukturer relaterade till Georgian Dream (GD) på grund av association med den tidigare regimen under Mikheil Saakashvili och hans stödparti United National Movement (UNM) och dess avknoppningar.

Mot bakgrund av denna tydliga ärendeprofil har Lifos valt att i denna tematiska rapport fokusera på att utreda huruvida och i så fall i vilken omfattning politiskt motiverade repressalier idag riktas mot den politiska oppositionen i Georgien.

Rapporten bygger i huvudsak på information inhämtad av Lifos i Tbilisi i mars-april 2017 men har i vissa delar kompletterats med skriftlig rapportering.

3. Georgien efter Sovjetunionens fall

3.1. Sjevardnadze, separatism och rosenrevolutionen

Georgien var en av de konstituerande republikerna i Sovjetunionen och kom att bli en av de första av dessa att ta steget mot självständighet. Under ledning av bland andra dissidenten Zviad Gamsahurdia höll Georgien i slutet av 1990 en omröstning om utträde ur Sovjetunionen och året därpå följde en folkomröstning om återupprättande av en självständig georgisk republik. I följande presidentval segrade Zviad Gamsahurdia som därmed blev det självständiga Georgiens första president.

Under senare halvan av 1991 präglades dock landet av politiska oroligheter som alltmer närmade sig ett inbördeskrig. I januari 1992 sändes Zviad Gamsahurdia i exil samtidigt som ett militärråd tog makten. I mars 1992 kallades den före detta sovjetiske utrikesministern Eduard Shevardnadze in för att under en övergångsperiod leda militärrådet. Samtidigt bröt konflikter ut i de båda autonoma republikerna Abchazien och Sydossetien som med externt militärt stöd lyckades skapa politisk och territoriell separation från den georgiska statsmakten. De båda utbrytarrepublikerna är ännu idag de facto självständiga men statusfrågan är alltjämt olöst. 1995 antogs en konstitution av militärrådet och samma år hölls även parlaments- och presidentval. Eduard Shevardnadze valdes till president, en post han skulle komma att besitta fram till 2003.

Parlamentsval hölls återigen 1999 och 2003. Trots rapporter om omfattande oegentligheter i samband med valet 2003 utropade den centrala valkommittén det styrande politiska blocket som segrare. Dagarna efter valresultatet offentliggjorts tog folket i Tbilisi, ledda av bland andra Mikheil Saakashvili, till gatorna och krävde att valresultatet skulle nullifieras. Den 22 november 2003 när det nya parlamentet skulle samlas för en konstituerande sejour stormade demonstranter parlamentet och krävde att Shevardnadze skulle avgå. Dagen efter meddelade Shevardnadze sin avgång och parlamentets talesman Nino Burjanadze svors in som interimspresident.

I början av 2004 valdes Mikheil Saakashvili till president och i de kommande parlamentsvalen vann hans parti, Enade Nationella Rörelsen (United National Movement, UNM), 135 av 150 mandat.¹

3.2. Saakasjvili Enade nationella rörelsen-kriget 2008

När Saakashvili kom till makten var Georgien en nation i upplösningstillstånd. Tidigt identifierades tydliga existentiella hot i form av separatism, ryskt inflytande, organiserad brottslighet och endemisk korruption. Omständigheterna kring regimskiftet och det överväldigande

---

¹ Georgien, Georgiens regering, http://gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=193 (hämtad 2017-05-30)

folkliga stödet gav samtidigt den nya regimen ett extremt starkt mandat att agera fritt. Maktministerierna och rättsväsendet gavs såväl extraordinära befogenheter som ökade budgetanslag. Detta möjliggjorde skapandet av effektiva men repressiva mekanismer för att bekämpa de identifierade hoten. På bara ett par år neutraliserades den organiserade brottsligheten samtidigt som korruptionen inom den offentliga förvaltningen i det närmaste utrotades. Samtidigt genomfördes ekonomiska reformer och satsningar på infrastruktur och landets turistsektor. Saakashvili och UNM såg ut att vara på väg att förvandla Georgien till en västorienterad modern demokrati.

I slutet av 2007 skakades regimen av en serie demonstrationer ledda av tidigare allierade till Saakashvili som anklagade regimen för maktmissbruk och selektiv rättvisa. Myndigheternas beslut att använda våld för att slå ner demonstrationerna samtidigt som man införde undantagstillstånd kom att innebära stora inskränkningar i fundamentala fri- och rättigheter. Detta förstärktes ytterligare genom likvidering av oppositionella mediehus samtidigt som de stora Tv-kanalerna kom att kontrolleras av Saakashvilis allierade.

I början av 2008 återvaldes Saakashvili till president samtidigt som UNM segrade i parlamentsvalen. Under senare halvan av 2008 ökade spänningarna mellan Georgien och utbrytarrepublikerna Sydossetien och Abchazien. Det hela kulminerade i augusti 2008 när georgiska styrkor gick in i Sydossetien. Detta ledde till en omedelbar militär reaktion från rysk sida som slutade i katastrofala konsekvenser för den georgiska sidan.

Regimen Saakashvili befann sig nu i en situation med allt mindre folkligt stöd och förefaller alltmer ha skiftat fokus från visionen om en modern demokrati till sin egen överlevnad. Mellan 2010 och 2012 rapporterades om ett allt sämre människorättsläge i Georgien och perioden innan parlamentsvalet 2012 präglades av trakasserier och hot mot oppositionella. Strax innan parlamentsvalet läckte videomaterial ut som visade sexuell förnedring och tortyr i ett av Tbilisis fängelser. Detta kom att ytterligare belysa det systematiska maktmissbruket inom Saakashvilis administration och hur den apparat som byggts upp för att skydda den georgiska statsbildningen i praktiken kommit att användas för intern repression och maktkonsolidering av Saakashvili och den politiska eliten i UNM.²

3.3. Regimskifte-Ivanisjvili-Georgian Dream

Parlamentsvalet i oktober 2012 innebar en seger för oppositionspartiet Georgisk Dröm som bildats samma år av affärsmannen Bidzina Ivanisjvili. Samtidigt introducerades ett nytt konstitutionellt ramverk som tvingade Saakashvili att utse Ivanisjvili till premiärminister vilket i praktiken innebar slutat för eran Saakashvili i georgisk politik. Året därpå vann Georgisk Dröm även presidentvalet genom sin kandidat Giorgi Margvelashvili.

---

² Kavadze & Kavadze, *Securitization of Georgia under the Saakashvili Rule*, Journal of Social Sciences, Volume 4, Issue 1, 2015, <http://oaji.net/articles/2016/2903-1457087368.pdf> (hämtad 2017-05-30)

Sedan parlamentsvalen 2012 har Georgisk Dröm haft ett fast grepp om majoriteten i det georgiska parlamentet. I valen 2016 stärkte man ytterligare position. Margvelashvili har dock i praktiken agerat tämligen självständigt i förhållande till partiet till förmån för presidentämbetet. UNMs ställning försvagades ytterligare 2016 när partiet endast fick stöd av 27 % av väljarna. I januari 2017 bröt sig en större grupp loss ur UNM och bildade det nya partiet Europeiska Georgien och tog med sig 21 av UNMs 27 mandat i parlamentet och därmed också rollen som det största oppositionspartiet.

Efter maktövertagandet 2012 kom återupprättandet av förtroendet för den georgiska rättsstaten och ansvarsutkrävande att hamna högst upp på GD:s agenda. Ett antal högt uppsatta representanter för Saakashvilis regim arresterades för maktmissbruk och andra relaterade anklagelser såsom förskingring av statliga medel. Bland de som arresterades var tidigare premiär och inrikesminister Vano Merabishvili, tidigare försvars- och inrikesminister Vano Merabishvili, tidigare försvars- och inrikesminister Bachana Akhalaia, Tbilisis före detta borgmästare Gigi Ugulava och andra höga UNM-funktionärer. Under 2014 väcktes åtal *in absentia* mot Saakashvili som då gått i landsflykt.

Den politiska arenan i dagens Georgien domineras av GD och UNM har som ovan nämnts splittrats och utgör idag ingen politisk maktfaktor. Det politiska ekot av UNM och Saakashvili förefaller dock alltjämt vara ett fenomen som bidrar till splittring och en tendens till en svartvit politisk diskurs.³

---

³ Ibid.

4. Reaktioner mot tidigare makthavare

4.1. Rättsliga efterspel

Rättsfall mot Georgiens tidigare politiska styre har fått stor uppmärksamhet under senare år. Rapporteringen har gällt fallen i sig men framför allt eventuell politisk påverkan av och brister i rättsprocesserna.⁴ UD sammanfattar situationen enligt följande:

Kritiken mot vad som uppfattats som selektiv rättskipning efter maktskiftet 2012 har fortsatt under 2015 och 2016. Det tidigare regeringspartiet Förenade nationella rörelsen (UNM) hävdar att politiska motiv varit avgörande när åklagaren valt i vilka fall korruptionsanklagelser tagits vidare till domstol. Bristen på tydliga urvalskriterier och det faktum att en stor andel av de fall som lett till rättegång riktat sig mot medlemmar av det nuvarande oppositionspartiet UNM gör att åtalens setts som politiskt motiverade. Såväl det georgiska civilsamhället som internationella organisationer har följt dessa rättegångar och pekat på processuella felaktigheter och tillkortakommanden.⁵

Syftet med följande avsnitt är inte att redovisa enskilda fall, utan att återge konsulterade källors syn på i vilken mån det finns ett moment av politisk påverkan i dessa fall samt, helt övergripande, vilka profiler bland de som utretts/åtalats/dömts som kan ses.

Transparency International (TI) konstaterar att de pågående eller avslutade brottmålen mot representanter för det tidigare politiska styret alla är högprofilerade – det rör sig uteslutande om tidigare högt uppsatta företrädare: presidenten, ministrar, Tbilisis borgmästare m.fl.⁶ Även Public Movement Multinational Georgia (PMMG) pekar på att det rör sig om högprofilerade fall.⁷ Enligt Human Rights Education and Monitoring Center (EMC) är eller har nästan alla ministrar, viceministrar och avdelningschefer inom ministerier (Head of Departments) varit föremål för utredningar.⁸

⁴ Se exempelvis Human Rights Watch (HRW), *World Report 2017 - Georgia*, 2017-01-12, <http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38789>; Freedom House, *Freedom in the World 2016 - Georgia*, 2016-07-14, <https://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38006> (hämtad 2017-05-30); Amnesty International, *Georgia 2016/2017*, 2017, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/georgia/report-georgia/> (hämtad 2017-05-30); Europarådet, *Observations on the human rights situation in Georgia: an update on justice reforms, tolerance and non-discrimination*, 2016-01-12, <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2903587&SecMode=1&DocId=2367686&Usage=2>, sid. 3 (hämtad 2017-05-30); Europarådet, *Report by Nils Muiznieks, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, following his visit to Georgia from 20 to 25 January 2014*, 2014-05-12, <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?Index=no&command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2547700&SecMode=1&DocId=2139964&Usage=2>, sid. 12-15 (hämtad 2017-05-30)

⁵ Utrikesdepartementet (UD), *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Georgien 2015-2016*, 2017-04-26, <https://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=39381>, sid. 2f. (hämtad 2017-05-30)

⁶ Transparency International, möte med företrädare 2017-03-30

⁷ Public Movement Multinational Georgia, möte med företrädare 2017-03-31

⁸ Human Rights Education and Monitoring Center, möte med företrädare 2017-03-31

Även den georgiska ombudsmannen uppmärksammar rättsfall mot företrädare för det tidigare styret. Anklagelserna inkluderar allvarliga människorättsbrott före 2012, som ombudsmannen redan då rapporterade om. Det pågår nu rättsfall mot sådana företrädare – högprofilerade och vissa på mellannivå. Domar har i vissa fall avkunnats, både fällande och friande. människorättsbrott har begåtts även under det nuvarande politiska styret och, påpekas det, enskilda företrädare är föremål för rättslig prövning. Därutöver, det finns en generell syn i samhället att nuvarande myndigheter inte har tillräcklig kapacitet. Hundratals anmälningar om tortyr och om egendom som beslagtogs illegalt före 2012 är outhärliga. Utredningskapaciteten är ett problem men det finns inget grundläggande systemfel.⁹ Enligt EU-delegationen finns det 4000 anmälningar om illabehandling och olaglig expropriation av privat egendom som ska ha skett under det förra politiska styret. Dessa ärenden finns hos åklagarmyndigheten, som utreder mycket långsamt – cirka 20 ärenden avarbetas per år.¹⁰

TI:s uppfattning är att de individer inom det tidigare styret som har varit eller är föremål för ett rättsligt efterspel är skyldiga till de anklagelser som riktats/riktas mot dem, men att processerna är politiskt motiverade. PMMG för ett snarlikt resonemang: frågan om rättssektorns oberoende i förhållande till den politiska makten är i och för sig svår, men nuvarande regering har försökt påverka i enskilda fall, särskilt när det gäller åtal mot företrädare för det tidigare styret.¹¹ En västerländsk beskickning i Tbilisi betecknar fallen mot de tidigare företrädare som anklagats för tortyr som välgrundade.¹²

Nuvarande regering, menar TI, har hittat sätt att ”förhandla” med domstolsväsendet – en grupp av domare kontrollerar High Council of Justice (HCJ) och misstanken är att denna grupp samarbetar med regeringen i vissa högprofilerade brottsfall.¹³ I linje med detta resonerar även EMC. HCJ utser domstolarnas ordförande som har mycket makt och ofta en bakgrund som åklagare. Dessa domare är inte kända för att vara ”open-minded”. Det är de som administrerar domstolssystemet och de är instrumentella för politiska grupper i att påverka enskilda domar. Man kan dock inte se sådan påverkan i alla fall utan endast i vissa högprofilerade mål med politiska intressen.¹⁴

TI betecknar processerna i dessa högprofilerade fall som problematiska och bristande, och pekar här särskilt på processbrott vad gäller häktningstider.¹⁵ Även EU-delegationen ställer sig ifrågasättande kring processerna, oaktat

⁹ Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare 2017-04-03

¹⁰ Europeiska unionen, EU-delegationen, möte med företrädare 2017-04-06

¹¹ Public Movement Multinational Georgia, möte med företrädare 2017-03-31

¹² Västerländsk beskickning A, möte med företrädare 2017-04-04

¹³ Transparency International, möte med företrädare 2017-03-30

¹⁴ Human Rights Education and Monitoring Center, möte med företrädare 2017-03-31

¹⁵ Transparency International, möte med företrädare 2017-03-30

skuldfrågan.¹⁶ Ombudsmannen redogör för att man sett procedurbrott i målen mot tidigare högprofilerade företrädare, men att bedömningen är att dessa brister inte har påverkat materiellt. UNM framför anklagelser om att det finns politiska fångar i landet, men ombudsmannen har inte kommit till sådan slutsats. Faktum är, argumenteras det, att de som dömts har varit skyldiga.¹⁷ Georgian Young Lawyers Association (GYLA) resonerar snarlikt: det har förekommit problem i de rättsliga processerna, men UNM missbrukar detta när de riktar anklagelser mot det rättsliga efterspelet.¹⁸

4.2. Förekomsten av politiskt motiverat våld, trakasserier eller diskriminering

4.2.1. Uppsägningar

Enligt TI har det inte förekommit några mer allvarliga politiskt motiverade sanktioner kopplade till maktskiftet 2012 annat än på högsta politiska nivå. Det har dock i relativt stor omfattning förekommit att tjänstemän avskedats trots att de formellt sett inte innehåft politisk positioner. Detta följer av att det saknas en tradition av professionella tjänstemän i den georgiska administrationen och att det finns en tendens att politisera allt.¹⁹

PMMG menar även de att de åtgärder som vidtogs mot den tidigare administrationen i samband med maktskiftet i huvudsak handlade om uppsägningar. Detta skedde dock inte i någon massiv skala och de allra flesta tjänstemän behöll sina jobb. Det kan ha funnits en mer långtgående ambition från de nya makthavarna att ersätta personal. Det internationella samfundet var här säkerligen en bidragande orsak till att man endast agerade i begränsad omfattning. Man bör heller inte negligera det faktum att det ligger i var och ens intresse att behålla personer som är skickliga.²⁰

Den georgiska ombudsmannen menar att de flesta uppsägningar skedde på lokal nivå och att det utan tvekan var så att det förekom politiska motiv bakom vissa. Det handlade främst om personer med särskilt stark association till den tidigare regimen. Det bör dock nämnas att vissa av de som avskedats på rent politiska grunder har väckt talan i domstol och återanställt efter att ha vunnit mot staten. I många fall kompliceras situationen av att de personer som avskedats inte anställts på ett formellt riktigt sätt varför en rättsprocess kring avskedandet inte är aktuell. Det är något av en georgisk tradition att ersätta personal i samband med maktövertagande. Det har visserligen skett en förbättring på området när det gäller den centrala statsförvaltningen.²¹

¹⁶ Europeiska unionen EU-delegationen, möte med företrädare 2017-04-06

¹⁷ Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare 2017-04-03

¹⁸ Georgian Young Lawyers Association, möte med företrädare 2017-04-04

¹⁹ Transparency International, möte med företrädare 2017-03-30

²⁰ Public Movement Multinational Georgia, möte med företrädare 2017-03-31

²¹ Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare 2017-04-03

En företrädare för en internationell organisation menar att man inte kan se några mönster av att vanliga partifunktionärer som varit associerade med UNM skulle vara utsatta. Det enda som skett är att individer avsatts från sina tjänster. Domstolarna har dock agerat adekvat i förhållande till detta. Enskilda har vunnit mot staten och tilldömts skadestånd och i vissa fall återanställts. Det finns ett fungerande kontrollsystem som motverkar politisk korruption.²²

4.2.2. Politiskt motiverat våld

Mord eller försvinnanden med politiska kopplingar är ett i princip okänt fenomen i Georgien idag.²³ Ett undantag är mordet på Iuri Vazagashvili i januari 2015, en människorättsaktivist som drev en kampanj för att återupprätta rättvisa för offer för polisvåld under den tidigare regimen. Vazagashvili dödades av en sprängladdning i samband med att han besökte sin sons grav. En av de poliser som var föremål för Vazagashvilis utredningar greps och dömdes till 20 års fängelse för överlagt mord.²⁴

Våldshandlingar mot enskilda politiska företrädare förekommer undantagsvis. EMC menar att det sedan maktskiftet har förekommit att medborgare fysiskt gett sig på enskilda företrädare för den politiska oppositionen (UNM). Några gärningsmän har dock inte identifierats och det har i regel inte handlat om grovt våld utan mer om provokationer och störande beteende i samband med manifestationer. Sedan 2012 har det rapporterats om tre-fyra sådana incidenter i media och det har uteslutande handlat om välkända oppositionella som utsatts i offentlig miljö. Under sommaren 2016 inträffade en allvarligare incident i Kortskeheli i västra Georgien när en grupp huliganer från Tbilisi gick till samordnad attack mot välkända lokala UNM-representanter. I vilken utsträckning denna attack varit kopplad till GD är oklart vilket dock hävdas från UNMs sida. Av de som pekats ut som uppviglare och ansvariga för attacken greps vissa och förhördes men ingen har dömts. Det finns enligt EMC ingen rapportering om att några oppositionella aktivister på lägre nivå skulle ha utsatts för våld.²⁵

GYLA bekräftar den bild som ges av EMC. De fysiska attacker som skett mot oppositionella har uteslutande handlat om attacker i det offentliga mot aktiva UNM-medlemmar på högre nivå. Dessa incidenter, bland annat den i Kortskeheli, har utretts bristfälligt vilket med största sannolikhet beror på avsaknad av politisk vilja. Det är väl dokumenterade händelser som rimligen borde vara lätta att utreda. GYLA har inte hört talas om några fall där oppositionella aktivister på lägre nivå skulle ha drabbats av någon form av fysiska angrepp. Enligt GYLA förefaller det orimligt att det skulle kunna

²² Internationell organisation A, möte med företrädare 2017-04-03

²³ USA, US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2016*, s. 3

²⁴ USA, US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2015*, s. 2 ff.

²⁵ Human Rights Education and Monitoring Center, möte med företrädare 2017-03-31

ske utan att uppmärksammas i media eller genom att de drabbade skulle kontakta GYLA eller ombudsmannen.²⁶

Den georgiska ombudsmannen konstaterar att de fåtal fall av incidenter där fysiskt våld förekommit i samband med politiska manifestationer förefaller vara koncentrerade till västra Georgien.²⁷

Både EMC och GYLA har dock uppmärksammat att det kan skönjas en tendens till selektiv rättvisa när det gäller de fåtal fall av fysiskt våld med politiska förtecken som inträffat. Vid ett tillfälle attackerades två parlamentsledamöter tillhörande GD utanför parlamentet. Utredningen av denna incident bedrevs med en helt annan intensitet än Kortskheli-attacken och förövarna dömdes till flera månaders fängelse i.²⁸

4.2.3. Utsatthet för politiskt oppositionella

I regel är det politiska klimatet öppet i Georgien och både de styrande partierna och oppositionen är mycket aktiva. Inte minst UNM som nu splittrats i två delar, varav den största nu kallar sig Europeiska Georgien, är mycket aktiva i det offentliga. Denna aktivitet kan bedrivas utan att myndigheterna på något sätt motarbetar eller försvårar.²⁹

En företrädare för en västerländsk ambassad i Tbilisi uttrycker förvåning över hur pass öppen den politiska dialogen är och vilka åsikter som kan uttryckas. I princip vad som helst kan yttras av både regeringssidan och oppositionen oaktat hur plump och konfrontationsinriktat det är.³⁰

Samma företrädare menar att politiskt oppositionella inte kan betraktas som en grupp som på något sätt är utsatta och det gäller även de som har kopplingar till den tidigare UNM-regimen. Även om det förekommer politiska spänningar så genomförs politiska val under demokratiska spelregler och senare års valresultat har accepterats utan ifrågasättande.³¹

En högt uppsatt företrädare för en annan västerländsk ambassad betonar att varken han, under sina ett och halvt år i landet, eller någon han har talat med har uppmärksammat något fall av politisk förföljelse.³² Han menar vidare att det inte är trovärdigt när enskilda asylsökanden i Västeuropa hävdar detta. EU-delegationens årliga rapporter kommenteras av samtliga EU-ambassader innan den fastställs och han konstaterar att hans uttalande sker även med beaktande av rapportens innehåll och kommentarer från samtliga

²⁶ Georgian Young Lawyers Association, möte med företrädare 2017-04-04

²⁷ Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare 2017-04-03

²⁸ Georgian Young Lawyers Association, möte med företrädare 2017-04-04; Human Rights Education and Monitoring Center, möte med företrädare 2017-03-31

²⁹ Västerländsk beskickning C, möte med företrädare 2017-04-06

³⁰ Ibid.

³¹ Västerländsk beskickning B, möte med företrädare 2017-04-05

³² Lifos vill betona att detta är källans egen formulering och att Lifos inte lägger någon juridisk värdering i formuleringen

medlemsstater.³³ Uppgifterna bekräftas av en representant från en annan västerländsk beskickning som även menar att association med UNM inte innebär någon särskild utsatthet.³⁴

Även den representant för den georgiska ombudsmannen som Lifos träffat förnekar att medlemskap i ett oppositionellt politiskt parti eller oppositionell politisk aktivitet i sig skulle göra en individ utsatt.³⁵

---

³³ Västerländsk beskickning B, möte med företrädare 2017-04-05

³⁴ Västerländsk beskickning A, möte med företrädare 2017-04-04

³⁵ Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare 2017-04-03

5. Lifos analys

Det kan utan vidare konstateras att den politiska arenan i Georgien är tämligen svartvit. GD har sedan 2012 haft en mycket stark politisk ställning medan UNM fram till dess splittring i januari 2017 har verkat i opposition.

Efter maktövertagandet har flera högprofilerade UNM-medlemmar åtalats och i vissa fall dömts för brott som de begått under tidigare politiskt styre. Oaktat den faktiska skuldfrågan förefaller det som om flertalet av dessa rättsprocesser har präglats av juridiska tveksamheter när det avser procedur och det har utan tvekan funnits ett moment av selektiv rättvisa baserat på en vilja att göra upp med vad som anses ha varit en repressiv regim som missbrukat sin ställning. Det bör dock poängteras att dessa rättsprocesser drivits mot personer som innehaft mycket höga positioner inom den tidigare administrationen eller som anklagats för mycket grov brottslighet såsom tortyr.

Vad gäller repressalier på lägre nivå så har det framförallt handlat om att individer associerade med UNM har blivit av med sina arbeten inom lokal och central administration. Det kan dock konstateras att de som avskedats i vissa fall haft rättslig framgång när de tagit ärendet till domstol och att många av de ifrågasatta tillsättningarna inte varit korrekt hanterade från början.

Vad gäller våld mot politiskt oppositionella konstaterar Lifos att det förekommit i ett fåtal fall att individer angripits i det offentliga. Kopplingen till nuvarande myndigheter är oklar och det har i de flesta fall snarare handlat om trakasserier och hot än om fysiskt våld. De incidenter som förekommit har rört högt uppsatta UNM-profiler och är väl dokumenterade.

Enligt Lifos bedömning finns ingenting som talar för att de georgiska myndigheterna agerar repressivt mot oppositionen på ett systematiskt sätt. Den politiska oppositionen, och då framförallt resterna av UNM och dess avknoppning, är aktiva i sin opposition och har möjlighet att bedriva politisk verksamhet i det offentliga. Riskerna att utsättas för politiskt motiverade repressalier förefaller vara mycket små.

Källförteckning

Skriftliga källor

Amnesty International, *Georgia 2016/2017*, 2017,
<https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/georgia/report-georgia/> (hämtad 2017-05-30)

Europarådet, *Observations on the human rights situation in Georgia: an update on justice reforms, tolerance and non-discrimination*, 2016-01-12,
<https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2903587&SecMode=1&DocId=2367686&Usage=2> (hämtad 2017-05-30)

Europarådet, *Report by Nils Muiznieks, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, following his visit to Georgia from 20 to 25 January 2014*, 2014-05-12,
<https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?Index=no&command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2547700&SecMode=1&DocId=2139964&Usage=2> (hämtad 2017-05-30)

Freedom House, *Freedom in the World 2016 - Georgia*, 2016-07-14,
<https://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38006> (hämtad 2017-05-30)

Georgien, Georgiens regering,
http://gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=193 (hämtad 2017-05-30)

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2017 - Georgia*, 2017-01-12,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38789> (hämtad 2017-05-30)

Kavadze & Kavadze, *Securitization of Georgia under the Saakashvili Rule*, *Journal of Social Sciences*, Volume 4, Issue 1, 2015,
<http://oaji.net/articles/2016/2903-1457087368.pdf> (hämtad 2017-05-30)

USA, US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2016*, 2017-03-03,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=39332> (hämtad 2017-05-30)

USA, US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2015*, 2016-04-15,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=37165> (hämtad 2017-05-30)

Utrikesdepartementet (UD), *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Georgien 2015-2016*, 2017-04-26,

<https://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=39381> (hämtad 2017-05-30)

Muntliga källor

Europeiska unionen, EU-delegationen, möte med företrädare 2017-04-06

Georgian Young Lawyers Association, möte med företrädare 2017-04-04

Human Rights Education and Monitoring Center, möte med företrädare
2017-03-31

Internationell organisation A, möte med företrädare 2017-04-03

Georgien, Office of the Public Defender, möte med företrädare 2017-04-03

Public Movement Multinational Georgia, möte med företrädare 2017-03-31

Transparency International, möte med företrädare 2017-03-30

Västerländsk beskickning A, möte med företrädare 2017-04-04

Västerländsk beskickning B, möte med företrädare 2017-04-05

Västerländsk beskickning C, möte med företrädare 2017-04-06

Lifos publikationer

Landrapport syftar primärt till att utgöra ett underlag till Migrationsverkets rättsliga styrning. Den kan också ge stöd vid handläggning i migrationsärenden.

Temarapport syftar till att ge landinformation i ett eller flera sammanlänkade teman, alternativt ett tema som berör flera länder.

Lägesanalys syftar till att ge en kortfattad lägesbild av en situation i ett land, inklusive en analys kring möjlig utveckling.

Scenarioanalys syftar primärt till att utgöra ett stöd vid prognosarbete, strategiskt beslutsfattande etc. genom att beskriva ett antal möjliga scenarier samt sannolikheten och konsekvensen av dessa.

Fråga-Svar är sammanställningar av information som svar på frågor från Migrationsverkets anställda.

Om Lifos

Lifos är ett center för landinformation och omvärldsanalys. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller expertkunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Lifos mission: Lifos är ett expertorgan, vilket agerar opartiskt och proaktivt för att bidra till rättssäkra och effektiva migrationsprocesser genom tillförlitlig, relevant och lättillgänglig landinformation och omvärldsanalys.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se

Lifos

